

Jurisprudența obligatorie pentru aplicarea Codului civil

□ deciziile Curții Constituționale □ hotărârile prealabile
ale Înaltei Curți de Casație și Justiție privind dezlegarea
unor chestiuni de drept □ recursurile în interesul legii

Ediția a 4-a, actualizată la data de
10 martie 2026

Editura
Hamangiu

Cuprins

Capitolul I. Decizii ale Curții Constituționale	1
1. Art. 107 – Instanța de tutelă. Atribuții referitoare la exercitarea tutelei. Situație tranzitorie (C.C.R., dec. nr. 795 din 4 noiembrie 2020, M. Of. nr. 1299 din 28 decembrie 2020)	1
2. Art. 107 – Instanța de tutelă. Situație tranzitorie. Procedură succesorală. Minor. Numirea curatorului special de către autoritatea tutelară, fără validarea de către instanța judecătorească (C.C.R., dec. nr. 200 din 8 aprilie 2025, M. Of. nr. 665 din 16 iulie 2025)	6
3. Art. 277 – Căsătorie între persoane de același sex încheiată sau contractată într-un stat membru al Uniunii Europene. Cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene și/sau cetățeni ai statelor terțe. Acordarea dreptului de ședere pe teritoriul statului român (C.C.R., dec. nr. 534 din 18 iulie 2018, M. Of. nr. 842 din 3 octombrie 2018)	11
Capitolul al II-lea. Hotărâri prealabile privind dezlegarea unor chestiuni de drept	20
1. Art. 41, art. 43, art. 144, art. 1108 – Minor lipsit de capacitate de exercițiu. Acceptare expresă a moștenirii. Necesitatea încuviințării instanței de tutelă (I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 58 din 21 octombrie 2024, M. Of. nr. 1128 din 12 noiembrie 2024)	20
2. Art. 74, art. 75 – Dreptul la viață privată. Litigii de muncă. Proba cu înregistrarea unei convorbiri telefonice. Admisibilitate (I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 39 din 16 septembrie 2024, M. Of. nr. 1047 din 18 octombrie 2024)	29
3. Art. 264, art. 499, art. 531 – Proceduri judiciare având ca obiect cereri de majorare a pensiei de întreținere datorate de părinte copilului. Inexistența obligației de ascultare a copilului care a împlinit vârsta de 10 ani și a efectuării anchetei psihosociale (I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 36 din 23 februarie 2026, www.scj.ro)	47
4. Art. 324 – Atribuirea beneficiului locuinței conjugale la desfacerea căsătoriei. Sintagma „până la data rămânerii definitive a hotărârii de partaj” din cuprinsul art. 324 alin. (1) și (4) C. civ. (I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 7 din 5 februarie 2024, M. Of. nr. 186 din 7 martie 2024)	47
5. Art. 409, art. 416, art. 424, art. 440, art. 470 – Efectele stabilirii filiației asupra unui proces penal. Infracțiunea de incest, atunci când subiect al infracțiunii este o persoană adoptată. Inaplicabilitatea art. 440 și art. 470 C. civ. Lipsa necesității stabilirii în prealabil a unui raport juridic civil pentru determinarea subiecților infracțiunii. Efectele legăturii de rudenie biologică (I.C.C.J., compl. DCD, dec. nr. 52 din 28 iunie 2021, M. Of. nr. 874 din 13 septembrie 2021)	54
6. Art. 433 (art. 54, art. 55 C. fam.) – Acțiune în tăgăduirea paternității introdusă de copilul născut în timpul căsătoriei. Caracter imprescriptibil (I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 33 din 17 mai 2021, M. Of. nr. 619 din 23 iunie 2021)	64
7. Art. 643 – Revendicare imobiliară. Bun proprietate comună pe cote-părți. Excepție de la opozabilitatea hotărârii judecătorești (I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 18 din 17 februarie 2020, M. Of. nr. 191 din 10 martie 2020)	73
8. Art. 693 – Interdicție de înstrăinare instituită prin Legea nr. 1/2000. Drept de superficie constituit prin contract în formă autentică. Condiții. Înscrisere în cartea funciară (I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 102 din 25 noiembrie 2024, M. Of. nr. 1273 din 17 decembrie 2024)	82
9. Art. 1279, art. 1669 – Promisiune de vânzare a unui bun imobil. Condiții de formă în vederea pronunțării unei hotărâri care să țină loc de act autentic (I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 23 din 3 aprilie 2017, M. Of. nr. 365 din 17 mai 2017)	100
10. Art. 1326 – Acte unilaterale supuse comunicării. Decizie de concediere individuală. Comunicare prin poșta electronică. Cerințe de formă. Curgerea termenelor procedurale (I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 34 din 24 octombrie 2016, M. Of. nr. 18 din 9 ianuarie 2017)	114
11. Art. 1370 – Imposibilitate de individualizare a autorului unei fapte ilicite. Infracțiunea de încăierare. Acțiune civilă în procesul penal formulată de un participant la săvârșirea infracțiunii împotriva altui inculpat participant la aceeași infracțiune. Admisibilitate (I.C.C.J., compl. DCD pen., dec. nr. 49 din 7 octombrie 2024, M. Of. nr. 1102 din 5 noiembrie 2024)	124
12. Art. 1371 – Răspundere civilă delictuală. Repararea prejudiciului. Vătămare corporală din culpă. Culpă concurentă (I.C.C.J., compl. DCD pen., dec. nr. 12 din 16 mai 2016, M. Of. nr. 498 din 4 iulie 2016)	140

13.	Art. 1489 – Dobândă legală asupra daunelor moratorii convenționale. Creanță care are un alt izvor decât contractul de împrumut (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 28 din 9 februarie 2026, www.scj.ro</i>)	146
14.	Art. 1523, art. 1535 – Dobânzi penalizatoare datorate de stat pentru executarea cu întârziere a obligațiilor de plată (plata salariului). Termenul pentru care pot fi solicitate (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 21 din 22 iunie 2015, M. Of. nr. 743 din 5 octombrie 2015</i>)	146
15.	Art. 1528 – Executarea obligației de a face. Cereri în materia restituirii imobilelor preluate în mod abuziv. Instituirea prin lege a unei proceduri prealabile. Prematuritatea acțiunii (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 5 din 16 martie 2015, M. Of. nr. 272 din 23 aprilie 2015</i>)	154
16.	Art. 1531, art. 1535 – Dobândă penalizatoare. Dobândă remuneratorie. Drepturi salariale restante pentru unele categorii de personal din sistemul justiției (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 75 din 7 decembrie 2020, M. Of. nr. 152 din 15 februarie 2021</i>)	162
17.	Art. 1535 – Daune moratorii. Despăgubire în cazul exproprierii pentru cauză de utilitate publică. Compatibilitate (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 31 din 2 martie 2020, M. Of. nr. 539 din 23 iunie 2020</i>)	177
18.	Art. 1535 – Dobânzi legale și dobânzi stabilite prin contract. Solicitarea de către creditor a penalităților de întârziere prevăzute în contract. Stabilirea de către instanța de executare a dobânzilor, penalităților sau altor sume care se cuvin de plin drept creditorului (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 50 din 21 octombrie 2024, M. Of. nr. 1188 din 29 noiembrie 2024</i>)	188
19.	Art. 1617 – Compensație. Dreptul de a o invoca. Renunțare la compensație. Procedura insolvenței (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 19 din 17 februarie 2020, M. Of. nr. 244 din 25 martie 2020</i>)	198
20.	Art. 1928 – Excluderea din societate. Ipoteze (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 28 din 10 mai 2021, M. Of. nr. 544 din 26 mai 2021</i>)	209
21.	Art. 2279, art. 2321 – Scrisoare de garanție emisă de o instituție de credit. Titlu executoriu. Condiții (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 43 din 7 iunie 2021, M. Of. nr. 1051 din 3 noiembrie 2021</i>)	215
22.	Art. 2431 – Ipotecă. Executarea silită a unei creanțe garantate printr-un contract de ipotecă valabil încheiat. Drept de creanță care nu este constatat printr-un titlu executoriu (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 60 din 18 septembrie 2017, M. Of. nr. 928 din 24 noiembrie 2017</i>)	224
23.	Art. 2502 – Imprescriptibilitatea dreptului la acțiune. Acțiune în constatarea existenței sau inexistenței unui drept. Dreptul la încadrarea în grupe de muncă (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 13 din 16 mai 2016, M. Of. nr. 862 din 28 octombrie 2016</i>)	235
24.	Art. 2517 și urm. – Prescripția răspunderii administrative. Acțiune în anularea ordinului prefectului prin care se constată încetat de drept mandatul alesului local (<i>I.C.C.J., compl. DCD civ., dec. nr. 74 din 16 noiembrie 2020, M. Of. nr. 183 din 24 februarie 2021</i>)	241
Capitolul al III-lea. Recursuri în interesul legii		252
1.	Art. 6, art. 2512, art. 2513 – Prescripții extinctive începute anterior datei de 1 octombrie 2011. Invocarea excepției. Norme aplicabile (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 1 din 17 februarie 2014, M. Of. nr. 283 din 17 aprilie 2014</i>)	252
2.	Art. 6, art. 2504 – Prescripția dreptului de a obține executarea silită a ipotecii. Regim juridic aplicabil. Efectul prescripției executării silite a creanței întemeiate pe contractul de credit. Prescripții începute anterior sau ulterior datei de 1 octombrie 2011 (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 13 din 6 iunie 2022, M. Of. nr. 907 din 15 septembrie 2022</i>)	258
3.	Art. 100 – Cereri în anulare/contestații împotriva dispozițiilor emise de primari în soluționarea cererilor de rectificare a actelor de stare civilă. Competență (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 28 din 6 decembrie 2021, M. Of. nr. 95 din 31 ianuarie 2022</i>)	276
4.	Art. 107 – Instanța de tutelă. Competență. Cereri având ca obiect înlocuirea plasamentului în regim de urgență cu tutela (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 28 din 4 decembrie 2017, M. Of. nr. 128 din 9 februarie 2018</i>)	281
5.	Art. 222 – Independența patrimonială a persoanei juridice. Instituții/unități cu personalitate juridică aflate în subordinea unui minister. Calitatea procesuală a ministerului în litigii privind drepturi de natură salarială (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 13 din 13 iunie 2016, M. Of. nr. 763 din 29 septembrie 2016</i>)	288

6.	Art. 253 – Cerere de constatare a caracterului ilicit al faptei care aduce atingere unor drepturi nepatrimoniale, formulată simultan cu o cerere de despăgubiri pentru prejudiciul nepatrimonial cauzat care nu depășește 200.000 de lei inclusiv. Competență materială (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 1 din 13 martie 2023, M. Of. nr. 337 din 21 aprilie 2023</i>)	293
7.	Art. 373, art. 374, art. 375 – Divorț prin acordul soților. Acord de mediere. Consfințire de către instanță (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 33 din 9 decembrie 2019, M. Of. nr. 144 din 24 februarie 2020</i>)	300
8.	Art. 396-404 – Efectele divorțului cu privire la raporturile dintre părinți și copiii lor minori. Cereri de divorț formulate înainte de intrarea în vigoare a noului Cod civil și aflate în căile de atac (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 4 din 18 martie 2013, M. Of. nr. 226 din 19 aprilie 2013</i>)	309
9.	Art. 499, art. 513 și urm., art. 1616, art. 1618 – Obligații de întreținere datorate de fiecare părinte copilului care nu locuiește cu acesta. Compensație. Limitele urmăririi veniturilor bănești (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 6 din 11 februarie 2019, M. Of. nr. 197 din 12 martie 2019</i>)	312
10.	Art. 527, art. 529 – Pensie de întreținere datorată de către părinte copilului. Sume care pot fi avute în vedere la stabilirea acesteia. Echivalentul valoric al normei de hrană (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 21 din 19 octombrie 2015, M. Of. nr. 943 din 21 decembrie 2015</i>)	320
11.	Art. 577, art. 579 – Accesiune imobiliară artificială. Recunoașterea dreptului de proprietate asupra construcției. Lipsa autorizației de construire sau nerespectarea prevederilor acesteia, precum și lipsa procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 13 din 8 aprilie 2019, M. Of. nr. 440 din 3 iunie 2019</i>)	327
12.	Art. 621 – Limitele juridice ale dreptului de proprietate privată. Despăgubiri pentru titularii dreptului de proprietate privată afectați de capacități energetice (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 27 din 11 noiembrie 2019, M. Of. nr. 152 din 25 februarie 2020</i>)	338
13.	Art. 1279, art. 1669 – Promisiune de vânzare. Promitent-vânzător care nu are calitatea de proprietar exclusiv al imobilului. Pronunțarea unei hotărâri judecătorești care să țină loc de contract de vânzare. Condiții (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 12 din 8 iunie 2015, M. Of. nr. 678 din 7 septembrie 2015</i>)	352
14.	Art. 1381, art. 1385, art. 1386, art. 1523, art. 1535 – Acordarea unor despăgubiri materiale și/sau morale pentru acoperirea prejudiciului cauzat prin săvârșirea unei fapte ilicite. Data de la care curge dobânda legală penalizatoare (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 3 din 23 februarie 2026, www.scj.ro</i>)	358
15.	Art. 1531, art. 1535 – Daune-interese moratorii. Dobândă legală pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 2 din 17 februarie 2014, M. Of. nr. 411 din 3 iunie 2014</i>)	358
16.	Art. 1535 – Sume încasate cu titlu de taxă de primă înmatriculare, taxă pe poluare și taxă pentru emisii poluante, restituite în temeiul hotărârilor judecătorești. Natura dobânzii care se acordă. Momentul de la care curge (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 14 din 22 iunie 2015, M. Of. nr. 728 din 29 septembrie 2015</i>)	365
17.	Art. 1669 – Acțiune prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri judecătorești care să țină loc de act autentic de vânzare-cumpărare a unui imobil. Acțiune personală imobiliară (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 8 din 10 iunie 2013, M. Of. nr. 581 din 12 septembrie 2013</i>)	376
18.	Art. 2030 – Administrator al unei societăți pe acțiuni al cărui mandat a expirat. Nepublicarea deciziei de încetare a funcției. Reprezentarea în continuare a societății (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 24 din 6 noiembrie 2017, M. Of. nr. 153 din 19 februarie 2018</i>)	378
19.	Art. 2345 – Ipotecă. Creditor ipotecar, al cărui drept de ipotecă asupra acelorași bunuri a devenit opozabil terților anterior înființării unui sechestru asigurator în procesul penal. Consecințe privind executarea silită (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 2 din 19 februarie 2018, M. Of. nr. 463 din 5 iunie 2018</i>)	385
20.	Art. 2526 – Începutul termenului de prescripție extinctivă. Acțiune pentru angajarea răspunderii patrimoniale a salariatului. Act de control efectuat de Curtea de Conturi sau de un alt organ cu atribuții de control (<i>I.C.C.J., compl. RIL, dec. nr. 19 din 3 iunie 2019, M. Of. nr. 860 din 24 octombrie 2019</i>)	395